

Ekroos Karl-Gustav
Södra Ringvägen 44
779 00 Skinnskatteberg



POSTENS
FÖRENINGSSERVICE

ERICSSON

En bra jägare är värd en bra jakttidning!

Jaktjournalen är jakthundfolkets tidning. Här finner Du det mesta om jakt, jakthundträning men också vapen och villvård. Jaktjournalen erbjuder nu också en mycket förmånlig, frivillig hundförsäkring till sina prenumeranter. Borta är den automatiska hundförsäkringen som följde prenumerationen. I stället kan Du teckna en försäkring på Din eller Dina hundar efter egna, skräddarsydda önsknings. Så skall vi inte glömma de andra förmånerna som Du får som prenumerant, fri radannonsering, Jakttabell och jaktreflexer varje år, SOS-service via Jaktjournalens prenumerationsregister om Din hund försvinner. Du får jägaransvars- och jaktolycksfallsförsäkring, speciella regionsidor från Din del av landet samt möjlighet att köpa jakt- och fiskelitteratur till kraftigt reducerade priser.

För att ytterligare poängtera hur gärna vi vill ha Dig som prenumerant skickar vi utan extra kostnad Rikspolisstyrelsens "VAPEN" en av de mest användbara handböcker man kan ha när det gäller vapen, vapenlag och Dina vapenrättigheter.



JAKTJOURNALEN



Box 10184, 434 01 Kungälv.
Tel. 0300/166 40, 166 44.

STÅNDSKALL
TIDSKRIFT FÖR FÄGELJÄGARE OCH SPETS Hundvänner

Nr 4 1985



Styrelsefolk i SSF och lokalklubbarna

STYRELSELEDAMÖTER

Ordförande: Staffan Forsslund, Centralvägen 26, 81200 Storvik, tel 0290-11536.

Sekreterare: Thore Öhgren, Höjdgatan 17, 933 00 Arvidsjaur, tel 0960-116 39.

Kassör: Sture Persson, Solbackagatan 19, 93700 Burträsk, tel 0914-11229, arb. 101 07.

Övriga ledamöter: Sigge Rova, Stamsele, 833 00 Strömsund, tel 0670-600 64, 127 40 arb.

Bernt Karlsson, Lappvattnet 4266, 93700 Burträsk, tel. 0914-400 16.

Utsedda av lokalklubbarna: Kenny Arlebrand, Tallbacka 9 S, 97100 Malmberget, tel 0970-24926 (Övre Norrbotten). Stig Brännvall, PI 1365, 960 24 Harads, tel 0928-107 58, 104 01 arb. (Norrbottens kust-inland). Gerdt Laestander, Krogatan 11, 93080 Arvidsjaur, tel 0960-11301 (Nedre Norrbotten). Kjell Rosberg, Ringvägen 32, 920 70 Sorsele, tel 0952-101 82 (Västerbotten). Karl-Anders Svensson, PI 702, 88037 Junsele, tel 0621-10595 (Västernorrland-Jämtland). Arne Ahs, Rönnbärsvägen 1, 66050 Vålberg, tel 054-47019 (Mellansverige). Ulf Eriksson, PI 743 Orresäter, 54017 Lerdala, tel 0511-82221, 83200 arb. (Sydsverige).

Övre Norrbotten

Postgiro: 488089-4

Ordförande: Birger Backebjörk, PI 1035, 97013 Hakkas, tel. 0975-51005.

Sekreterare: Krister Mattsson, Hantverkargatan 28, 96040 Jokkmokk, tel. 0971-10236.

Kassör: Thor-Erling Andreassen, PI 614 Vaikijaur, 96040 Jokkmokk, tel 0971-31040.

Norrbottens kust-inland

Postgiro: 980477-4

Ordförande: Birger Pettersson, Bondersbyn 3806, 95200 Kalix, tel 0923-27067.

Sekreterare: Stig Brännvall, PI 1365, 960 24 Harads, tel 0928-107 58, 104 01 arb.

Kassör: Törsten Jönsson, Box 63, 95600 Överkalix, tel 0926-108 15.

Nedre Norrbotten

Postgiro: 489527-2

Ordförande: Per-Erik Laestander, Östra Skolgatan 9 B, 93300 Arvidsjaur, tel. 0960-12437.

Sekreterare: Gunnar Andersson, Västlundavägen 14, 93080 Arvidsjaur, tel 0960-10447.

Kassör: Ann-Britt Laestander, PI 1183 Deppes, 93300 Arvidsjaur, tel. 0960-43028.

Västerbotten

Postgiro: 485676-1

Ordförande: Inez Wedbring, Odlarvägen 25, 92053 Stensele, tel 0951-20485.

Sekreterare: Kurt Sivertsson, Box 11, 92052 Barsele, tel. 0951-21065.

Kassör: Stig Lövsström, Hökvägen 10, 92300 Storuman, tel 0951-10946.

Västernorrland-Jämtland

Postgiro: 4400449-7

Ordförande: Sven-Olav Dahlén, Tallvägen 4, 83300 Strömsund, tel. 0670-11958.

Sekreterare: Enar Aspholm, Fack 110, 84040 Svenstavik, tel. 0687-31007.

Kassör: Rune Rytterstedt, Limstaängsvägen 6, 87200 Kramfors, tel 0612-10709, som.bost. 0661-32023.

Mellansverige

Postgiro: 383731-7

Ordförande: Arne Ahs, Rönnbärsvägen 1, 66050 Vålberg, tel 054-47019.

Sekreterare: Ulf Kapla, PI 510, 68051 Stöllet, tel 0563-81175.

Kassör: Johnny Olsson, Box 202, 82003 Viksjöfors, tel. 0271-17163.

Sydsverige

Postgiro: 915314-9

Ordförande: Ulf Eriksson, PI 743 Orresäter, 54017 Lerdala, tel 0511-82221, 83200 arb.

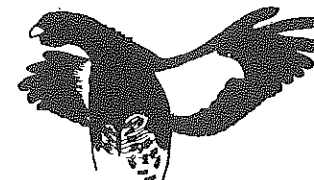
Sekreterare: Karl-Gustav Ekroos, Södra Ringvägen 44, 77900 Skinnskatteberg, tel. 0222-11014.

Kassör: Erik Ellborg, Muskötvägen 2, 54200 Mariestad, tel 0501-35493, 13700 (arb.).



STÅNDSKALL

ORGAN FÖR SPECIALKLUBBEN
FÖR SKÄLLANDE FÅGELHUNDAR
Nr 4 1985



LEDARE

Provregelfrågan

Vad som hänt sedan årsmötet i Skövde, då styrelsen fick mötets förtroende att fullfölja provregelprojektet, är att styrelsen givit provregelkommittén ett detaljerat förslag.

Styrelsens ramar till kommittén har haft följande målsättning:

- att få något mera följsamma regler,
- att minska slumpens betydelse vid förnyade skall,
- att vidareutveckla texten.

Styrelsen har alltså kommit fram till att de framtida reglerna, skall ha dagens regler som bas och vara en vidareutveckling av dessa, och därigenom bygga vidare på de traditioner som klubbens domarkår och hundägare besitter.

För närvarande håller jag på med att testa detta förslag gentemot nuvarande regler. Det går så till, att samtliga starter under 1984, som är 40 poäng och bättre "döms om" enligt förslaget.

Resultatet av denna test kommer att redovisas vid nästa styrelsemöte. Jag hoppas även att styrelsen har för avsikt att låta publicera det i något kommande nummer av Ståndskall.

Provregler är ett komplicerat instrument. Få, mindre ändringar tilltalar ofta våra normer som fågeljägare och tävlare. Frågan är dock hur ofta dessa ändringsönskemål har någon betydelse för hundarnas utveckling?

Inom en inte allt för avlägsen framtid torde vi få ett objektivt svar på hur användbara

INNEHÅLL

- Ledare
- Jaktprov och avelsvärdering
- Skallkungtävlingen
- Från kennelfullmäktige
- Kalottkampen
- Länskampen
- Söpps Minne
- Klubbnytt
- Nya jakttider
- Från Nobsringen

Redaktör och ansvarig utgivare:

Bernt Karlsson

Lappvattnet 4266

937 00 Burträsk

Tel 0914-400 17, 400 16 arbetet.

STÅNDSKALL utkommer med fyra nummer per år inklusive årsbok. Prenumeration ingår i medlemskap i SSF.

Västerbottens Tryckeri AB, Skellefteå 85 1437

Omslagsbilden

Den här är min!

Foto: Bernt Karlsson.

SSF:s provregler är, vad gäller hundarnas utveckling som fågelhundar. Lantbruksuniversitetet har nämligen nyligen avslutat ett försök med avelsvärdering på data. Ett ytterst komplicerat program. De jaktprov man använt i detta försök är cirka 2 500 drevrars prestationer.

I detta program har man gjort en ingående arvarbetsanalys av de olika delmomenten i jaktprovsreglerna. Resultatet var blandat men i stort höll drevprovreglerna måttet.

I samband med årets KF kallades de specialklubbar som företräder jakt- eller brukshundraser till ett speciellt möte, för att tillsammans med Lantbruksuniversitetet gå igenom försöket med drevproven och dessutom besluta hur fortsättningen skall bli.

Klubbarna beslöt enhälligt att projektet skall fortsätta och att ett program ska utarbetas för att successivt samtliga provformer ska komma med.

Projektet skall finansieras av de presumtiva valpköparna. Det är ju de som har nytta av ett allt bättre valpmaterial. I klartext: systemet kommer med all sannolikhet att finansieras via berörda rasers registreringsavgifter.

Finansieringssättet har den stora fördelen att andra delar inom hundsportshierarkin inte kan besluta över systemets fortlevnad.

När den dagen kommer att våra skällande fågelhundar finns i detta dataprogram, så kommer även "domen" över våra provregler. Ingen av oss tvivlar på att våra regler är tämligen rättvisa, dvs så krävande och omfattande att bra prestationer endast utförs av bra hundar.

Däremot är det inte säkert att de olika momenten ligger rätt inom denna helhet. Arvbarhetsberäkningarna per moment kommer att ge svar på dessa frågor.

För de som har ett djupare intresse för avel och jaktprovsregler redovisas på följande sidor projektgruppens syn på jakt- och bruksprovsregler.

Staffan Forslund

Broderklubb i Norge

Så har det äntligen skett, nämligen att det bildats en specialklubb för finsk spets och norrbottenspets också i Norge. Klubben bildades officiellt den 10 augusti i år i samband med jaktmässan i Elverum och dess namn är "Norsk spesialklubb for finsk spets og norrbottenspets", förkortat NSFN.

Från klubbens sekreterare har vi även erhållit ett pressmeddelande över a:s sammansättning:

Ordförande	Grete Waltoft Fjell 1404 Siggerud tel. 02-86 55 73, arb 02-19 40 62.
Sekreterare	Hildegunn Harboe Box 441 1432 Ås NLH tel. 02-94 33 02.
Kassör	Eskil Lorentzen Lökke 1880 Eidsberg tel. 02-89 53 19.

NSFN, som för närvarande har mellan 50 och 100 medlemmar, har postgiro: 433 81 33.

Jakt- och bruksprovsdata som underlag vid avelsvärdering

Lennart Swenson
Inst. för husdjursförädling och sjukdomsgenetik
Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala

Inledning

Tyvärr måste vi från början konstatera, att kunskaperna när det gäller hur, om och på vilket sätt jakt- och bruksprovsdata kan utnyttjas vid avelsvärdering är begränsade. Utvärdering av provdata är en på många sätt helt ny disciplin, även om man redan inom vissa klubbar utnyttjat dessa provdata i 40–50 år. Det nya är att vi idag med hjälp av systematisk analys av olika provtyper kan göra en utvärdering av provens tillförlitlighet ur avelssynpunkt. Det är här som datan har skapat helt nya möjligheter. Målsättningen med analyserna är bl a att kontrollera om de hundar, som lyckats på prov har bättre förutsättningar att få bra avkomma ur brukssynpunkt, än de hundar som lyckas dåligt på prov.

Om "prisvinnarna" har bättre förutsättningar, hur ska man utnyttja denna avelsmässiga fördel?

Om meriterade hundar ej ger, ur arbetssynpunkt, bättre avkomma, hur förändrar man proven så att de bättre mäter den avsedda skillnaden mellan hundar?

För många framstår nog detta bara som ett sätt att komplicera verkligheten, men hos det stora flertalet entusiastiska hundmäniskor har dessa möjligheter väckt mycket stora förväntningar. Trycket på Svenska Kennelklubben och på det forskningsprojekt som idag bedrivs mellan Svenska Kennelklubben, Jordbrukets Försäkringsbolag, Hundskolan och Sveriges Lantbruksuniversitet från klubbar, som vill ha prov utvärderade är enormt.

Historiska motiv

För att vi skall kunna föra en meningsfull diskussion omkring olika funktionsprover för jakt- och brukshundar, måste vi se tillbaka i tiden och titta på de motiv som olika klubbar har eller har haft för dessa prov. Samtliga ras- eller specialklubbsrepresentanter inom jakt- och bruks-hundraserna, som jag hittills frågat om motivet för provverksamheten, har enhälligt svarat att syftet är en avelsvärdering. Samtidigt har många erkänt att verksamheten successivt fått en kantring åt mer och mer tävlingsbetonad verksamhet.

Vad vi idag bör diskutera är det ursprungliga motivet — avelsvärderingen — men samtidigt får vi inte glömma bort vad dessa tävlingar betyder för att skapa motivation och intresse för hundsporten. I vissa fall utgör dessa tävlingar den viktigaste källan till att skapa intresse för enskilda raser.

Två huvudvägar att gå

Alternativ I. Det traditionella sättet:

Man utgår från en praktisk jakt- eller bruksarbetssituation och anpassar sina prövningsformer efter målsättningen att de skall överensstämma med de arbetsuppgifter som förväntas av hundarna. Vanligen delas hundens arbete in i olika mer eller mindre väl avgränsade delmoment. Vid denna typ av bedömning är det också vanligt att man utnyttjar koefficienter för att beskriva den vikt som man lägger på just detta arbetsmoment.

Alternativ II. Egenskapsbedömningar:

I det renodlade fallet är utgångsläget ett antal egenskaper, som man tror sig kunna definiera och som man anser vara väsentliga för att en hund skall kunna fullfölja sina arbetsuppgifter.

Utifrån dessa egenskaper försöker man konstruera testsituationer, som mäter individens nivå i dessa egenskaper.

Skillnader mellan de båda alternativen

Den mest uppenbara skillnaden mellan de båda alternativen är graden av anpassning till en praktisk arbetssituation.

Motiven till att utforma prov enligt alternativ I är inte svåra att förstå. Med en god överensstämmelse mellan provsituationen och det praktiska arbetet vet man att de hundar, som premieras vid proven åtminstone själva har förmåga att utföra ett gott arbete.

Bedriver man avel på dessa meriterade djur, får man troligen ett bättre utfall än vid slumpmässig avel.

En annan fördel med prov enligt alternativ I är motivationen bland hundägare. Det är säkert betydligt lättare att motivera hundägare att komma till ett prov om var och en känner igen provsituationerna från det praktiska arbetet.

Nackdelar: Om proven anpassas helt till den praktiska arbetssituationen, är risken stor att de olika delmomenten blir mycket sammansatta i sin egenskapsstruktur. D v s i varje delmoment bedöms flera egenskaper samtidigt, vilket innebär tolkningssvårigheter ur genetisk synpunkt. Om delmomenten består av egenskaper som ej är förenliga ur genetisk synpunkt, kan möjligheterna till ett effektivt avelsurval helt försvinna. Detta kan medföra att delmomenten kommer att bestå av egenskaper, som ej är förenliga ur genetisk synpunkt och därmed kan möjligheterna till ett effektivt avelsurval helt försvinna.

Om egenskaperna i ett delmoment härrör från helt olika beteenden, har olika hög grad av nedärvning, så kan de ta ut varandra. Vi får ingen systematisk variation kvar att arbeta med. Avsikten måste i stället vara att i varje delmoment försöka bedöma olika intressanta egenskaper ur arbetssynpunkt. Problemet blir då mer att avgöra vilka dessa egenskaper är.

En annan felkälla uppkommer om de moment som bedöms innehåller egenskaper, som i huvudsak är beroende av yttre faktorer. Exempel på sådana faktorer är dressyr, tikeffekter, uppfödningseffekter etc. Dessa egenskaper kan vara nog så viktiga för en hunds arbetsförmåga, men vi bör redan här slå fast att prov som är avsedda för avelsändamål skall så långt det är möjligt endast innehålla egenskaper, som visar genetisk variation.

Finns det för hunden viktiga egenskaper som visar annan typ av variation än rent genetisk, t ex socialt arv, bör man naturligtvis ta vara även på denna information och t ex anpassa dressyrmeter, valputveckling och liknande så att maximalt antal fungerande hundar erhålls.

Fördelar med prov enligt egenskapsmodellen

Med denna uppbyggnad av provet är det lättare att skapa rena provsituationer, d v s prov som ur beteendesympunkt inte är lika komplicerade eller sammansatta.

Förhoppningsvis blir proven därigenom entydiga och lättare att tolka. Nackdelar: Utformas proven helt utan förankring i den arbetssituation som hundarna skall klara, finns det en risk att proven mäter egenskaper, som visar årtfelig variation, men saknar betydelse för hundens arbetsförmåga.

Betyg eller skalor i provprotokollen

Vid prov enligt alternativ I faller det sig naturligt att ange ett betyg för hundens arbete i de olika momenten. Provet är uppbyggt med god överensstämmelse med en praktisk arbetsuppgift och man "vet" vad som är ett bra resp. mindre bra arbete.

Har man t ex en femgradig skala, som går från mycket bra till mycket dåligt arbete, så lyckas man säkert ganska bra med att gradera hundarna på precis detta sätt.

Vad som däremot ställer till problem vid denna typ av gradering är att en hund, som utför ett dåligt arbete i ett moment kan vara både för ivrig för att arbetet skall bli effektivt eller för slö. På detta sätt grupperar man hundar med rakt motsatta nivåer i ett beteende till en och samma grupp. Detta är ett mycket vanligt problem när det man eftersträvar är en hund som har lagom mycket av ett beteende. En sammanblandning av ovan nämnda slag får direkt till följd att provets värde som urvalsinstrument för avel sjunker.

Intensitetsökning vid egenskapsbedömning

Vid egenskapsbedömning jobbar man också med förslagsvis en femgradig skala. Motivet till en femgradig indelning är bl a att vid längre skalor utnyttjas i regel bara de fem som ligger i mitten, plus att det kan vara mycket svårt att definiera en lägre skala så att den blir entydig, med klara avgränsningar mellan skaldelarna.

Vid egenskapsbedömning, eller kanske rättare beteendenotering, eftersträvar man en intensitetsökning i beteendet från 1 till 5. Vid denna typ av prov är det ofta olämpligt att ge betyg d v s värdera de olika intensiteterna i hundens beteende. Man gör istället en iakttagelse av hundens faktiska prestation snarare än en värdering av den.

Värderingen kommer först efter en längre insamlingsperiod, när tillräckligt mycket material finns tillgängligt för en systematisk analys av provdata.

Erfarenheter av genomförda prov

Som nämndes tidigare har man än så länge endast begränsade erfarenheter av systematiskt genomförda prov. Ändå är vi ett föregångsland på detta område och vi skall naturligtvis ta vara på de erfarenheter som vi har.

Jag vill i detta sammanhang nämna fyra material vars analysresultat föreligger i åtminstone preliminärt skick.

I tidsföljd har vi Mentalbeskrivning av valpar vid Statens Hundskola, Mentalbeskrivning av unghundar Statens Hundskola, Vallningsprover på Border Collie samt Drevprov för dreverrasen.

De två förstnämnda är försök till renodlade egenskaps- eller beteendebeskrivningar.

Vallproven är en utpräglad arbetstest medan drevproven utgör ett mellanting, nämligen ett försök till arbetsanpassad egenskapsbedömning.

De erfarenheter som erhållits vid dessa prov kan sammanfattas under följande rubriker.

1. Miljöpåverkan av t ex tik och andra för en kull gemensamma behandlingar.

Miljöinflytande under denna rubrik har visat sig ha stor betydelse i samtliga material som hittills analyserats. Denna erfarenhet stämmer väl överens med de resultat som erhållits i andra länder. Hur tidigt d v s när denna påverkan börjar är ännu okänt men allt tyder på att denna process startar redan under valpens första levnadsveckor (Wilson, 1984). De mentalbeskrivningar som gjorts på åtta veckor gamla valpar vid Statens Hundskola visar att redan vid denna ålder har man erhållit bestående effekter av tik och kullmiljö. Även i de andra materialen finns tydliga effekter av tik, kullmiljö. Här kan nämnas effekter inom egenskapsområdet kontakt, följsamhet.

2. Övriga s k fixa effekter som påverkar utvärdering av provresultat.

Inte helt oväntat visar de analyser som hittills gjorts att många egenskaper (moment) bör bedömas könsvis, d v s en tiks resultat bör jämföras med andra tikars resultat.

Hanar bör i analogi jämföras med hanar. Fördelen med att göra jämförelser inom respektive kön är att de generella olikheter i beteende eller nivå av beteende som finns mellan handjur och hondjur, inte kommer att påverka utvärderingen av individens värde i en bestämd egenskap. På samma sätt bör hundarnas ålder eller erfarenhet, om detta är möjligt, utgöra en jämförelsegrund.

I varje prov finns sedan ett antal specifika miljöeffekter som bör beaktas vid utvärderingen t ex väder, vind, vilttillgång, drevdjur o s v.

De försök till egenskapsbedömningar som hittills genomförts har visat att det är svårt att skapa klara och väl avgränsade provsituationer. Ofta kommer provsituationen att innehålla beteendekonflikter av typen kontaktbenägenhet, rädsla. Den ursprungliga målsättningen och ambitionen var att skapa test som moment för moment beskrev olika egenskaper för en hund. Denna målsättning kanske måste ändras så att man vid konstruktion av test eller prov i huvudsak koncentrerar sig på att undvika alltför stor sammanblandning av egenskaper eller beteenden, men att man i övrigt accepterar att provens olika moment beskriver samma grundläggande egenskaper hos hunden sedda ur olika synvinklar. Målsättningen blir då att på ett så nyanserat och balanserat sätt som möjligt beskriva en individs mentala och fysiska kapacitet. På detta sätt kan en väl genomförd praktisk arbetssituation ge minst lika bra information om arvet som en standardiserad konstruerad provsituation.

Anpassning till övriga raser

Det som behandlats i denna artikel är jakt- och bruksprov och deras användbarhet vid avelsvärdering. Dessa erfarenheter är naturligtvis i valda delar användbara för samtliga hundraser, när det gäller en utvärdering av hundens mentala status. Med individuell anpassning för varje ras finns möjlighet till systematisk utvärdering av mentala egenskaper.

Individuell anpassning av prov men framförallt tolkning av proven är troligen nödvändig för att man skall kunna behålla den mentala särprägel hos olika hundraser.

Klubbnytt

• Ändrad tidsplan för läsning av regler

Följande tidsplan gäller tills vidare:

1989-01-01	Förslag till regeländringar skall vara SKK/TK till handa
1989-07-01	Regelförslagen har bearbetats i SKK/TK och offentliggöres (enligt KF-beslut 1981 skall offentliggörandet av nya regler ska sex månader före ikraftträdandet)
1990-01-01	De nya reglerna träder i kraft (utställningar, bruks och lydnadsprov)
1990-07-01	De nya reglerna träder i kraft (jaktprov)
1990—1995	Samtliga tävlingsregler ligger fasta
1994-01-01	Förslag till regeländringar SKK/TK tillhanda o s v

□ Nya jaktprovssdomare

Rainer Lyngmark Malmberget, Krister Mattsson Jokkmokk, Håkan Söderberg Torpshammar, Sigge Rowa Stamsele, Roland Fors Västerås och Kent Renlund Gällivare.

• Varning för oseriös handel med hundar

Varningen kommer från såväl konsumentverket som från Svenska Kennelklubben som under senare tid fått motta flera telefonsamtal från lurade hundköpare. Hundarna har i de allra flesta fall köpts från Mellansvenska Kennel AB utanför Västerås.

De raser som omfattas är dock för SSF okända, men i vilket fall som helst ska den oseriösa hundhandeln bekämpas.

Därför är det också av vikt att inte förse kenneln i fråga med SKK-registrerade valpar "när deras framtid och dess avkommor tydligen går en oviss framtid till mötes".

Skallkungtävlingen 1985

SSF-Västernorrland-Jämtland stod som arrangör för den 19:e Skallkungtävlingen. Den var förlagd till Bredbyn, vilket som vanligt borgade för förstklassigt arrangemang.

Egon Lundgren och hans stab hade inte sparat någon möda för att allt skulle fungera. Provmarkerna var upplåtna av MoDo och var alla belägna inom fem mils avstånd från Bredbyn.

Startfältet var det på papperet starkaste som någonsin ställt upp i en Skallkungfinal. Samtliga inkvalade utom en hade 1:a pris i ekl som merit. Ja, tomt tre hundar med varsin elitetta på 75 poäng fick inte plats i årets final.

Notabelt var också att samtliga hundar utom en var inkvalade på fjolårsresultat. Ett faktum som säkert många har synpunkter på.

En titt i startlistan visar också att ingen norrbottenspets var ens i närheten att komma med.

Med ett sådant startfält var nog ett säkert tips att den som ville lämna Bredbyn med skallkungtiteln behövde 80 poäng eller mer. Om bara vädrets makter var med oss . . .

Lördag

Lördagen kom med sol, onödigt många plusgrader och på många områden besvärande hård vind. Inget omöjligt jaktväder, men nu var frågan bara hur det var med fågeltillgången. Egon Lundgren var lite tveksam. "Sämré än tidigare år" var hans prognos. Nåja besked skulle vi snart få.

Bilkaravanen med förhoppningsfulla hundägare startade före sju på morgonen. Samtliga hundar skulle släppas halv åtta.

Visst hade Bredby-skogarna fortfarande kvar sin fina fågelstam! Det stod klart när de tävlande började droppa in.

— Så här mycket fågel har jag inte sett på hela hösten, var Lars-Arne Larssons kommentar sedan hans tik Nina kämpat en ojämn kamp med tio fåglar på sitt provområde.

En summering av första dagen visade dock ett skralet resultat. Pälvi, ägare Roland Fors, hade tagit ledningen med 69 poäng före Bertil Holmströms Saju 63. Bara två hundar över gränsen för andra pris — Skallkungtävlingen var fortfarande en öppen affär inför andra dagen.

Söndag

Vädet var oförändrat från dagen innan, men vinden hade mojnät när startfältet gav sig iväg för det slutliga avgörandet.

Bertil Holmströms lilla tik Riika, knappt högre än frodigt blåbärsris, "kom rätt" på ett par tjäderfåglar och med ett berömvärt förnyat skall var den magiska 80-poängsgränsen passerad.

Riikas uppvisning kom inte som någon överraskning. Fjolårets suveräna jaktprovssdrottning var den givna favoriten och den logiska vinnaren. Än en gång visade det sig att när det verkligen gäller och krävs höga resultat är det alltid de gamla märkena som står sig. Årets triumf var Bertils andra, tidigare har han vunnit Skallkungtävlingen med Finnskallets Satu.

Andraplatsen knep Napp-dottern Nina, ägare Lars-Arne Larsson. Nina hade många fåglar och många skall, dock för korta skalltider samt något otur med ett konstaterande av markeringen, vilket gjorde att hon stannade just under gränsen för ett 1:a pris.

Att det var tikarnas dag befästes av Pälvi, som med lördagsresultatet tog tredjeplatsen.

Bertil Holmströms andra hund, Saju, som följande är en son till vinnartiken, slutade fyra. Med sina två jämna prov på över 60 poäng visade han sin klass.

En tik jag tyckte synd om var Røjbackens Serlaika. Under söndagens prov hade tiken otur när provgruppen stötte andra fåglar på väg mot hennes samtliga skall. Detta spolerade hennes möjligheter till en framskjuten placering.

Över halva startfältet fick åka hem utan pris, vilket måste vara unikt i en tävling av detta slag. Förklaringen torde vara det varma vädret med dåliga vittringsförhållanden i kombination med stor andel gammelfågel, som ju gärna flyger längre sträckor innan de träar och därigenom blev svåra att hitta för hundarna.

Avslutningsvis vill jag framhålla domarns utmärkta insats under de två dagarna. Med sådana medhjälpare är det en fröjd att vara provledare.

Stort tack till er alla.

Stig Brännvall

Resultat, Skallkungtävlingen:

(andra provet inom parentes)

1. RIIKA, äg Bertil Holmström, Lycksele	82 (31)
2. NINA, äg Lars-Arne Larsson, Luleå	72 (50)
3. PÄLVI, äg Roland Fors, Västerås	69 (33)
4. SAJU, äg Bertil Holmström, Lycksele	66 (63)
5. RÖJBÄCKENS SERLAIKA, äg Sture Nilsson, Rossön	61 (47)
6. RAIKU, äg Kent Renlund, Malmberget	52 (46)
7. JAANA, äg Ulla-Britt Berglund, Vännäs	51 (43)
8. NIKKE, äg Ingemar Stenberg, Glöte	43 (21)
9. RÖJBÄCKENS RAMONA, äg K-G Ekroos, Skinnskatteberg	32 (16)
10. ZITA, äg Kurt Sjöström, Storuman	29 (11)
11. POJU, äg Bernt Karlsson, Burträsk	28 (25)
12. RÖJBÄCKENS SISSA, äg Svante Olsson, Särna	28 (7)
13. KOLÅSENS TEERI, äg Boris Sandström, Bredbyn	12 (8)



Skallkung 1985

Riika SF-21949P/79

e. Repe u. Römpän llo ue. Lintusaaren Retu.

Lokalklubb: Västerbotten.

Kvalificering: 90 p. (d)

Uppfödare: Sulo Järvelä, Porvoo.

Ägare: Bertil Holmström, Lycksele.

Förare: do.

Poäng: 82. Pris: 1:a.

Längre jakttider

Den nya jakttidsförordning som träder i kraft den 1 januari 1986 innebär att skogs-fågeljägarna för den närmaste treårsperioden kan se fram emot något utvidgade jakttider på tjäder, orre och järpe.

I de fyra nordligaste länen kommer höstjakten att omfatta tiden 25 augusti—15 november och toppfågeljakten på orrtupp och tjädertupp 10—31 januari.

I Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs och Gävleborgs län omfattar höstjakten tiden 25 augusti—31 oktober och toppfågeljakten 10—31 januari.

Fri annonsering

Hanhundsägare och uppfödare som är medlemmar i SSF får gratis annonsera i Ståndskall nr 1/86, dock högst 1/2 sida per medlem. Ståndskall nr 1/86 utkommer omkring den 1 mars och innehåller traditionsenligt en resultatkatalog från det gångna årets jaktprov och utställningar.

Annonssmanus eller färdiga original ska vara red. tillhanda senast den 31 januari.

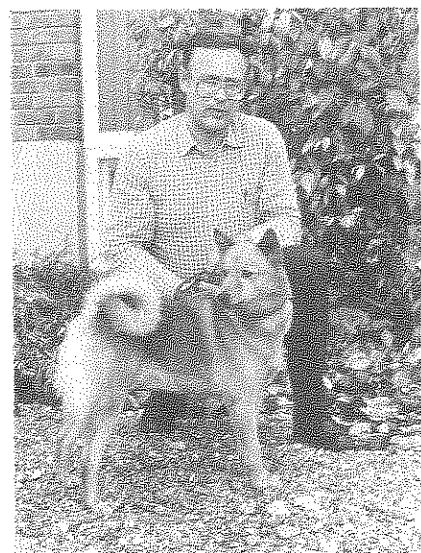
Siffrorna efter rubriken "kvalificering" anger hundens kvalpoäng. (d) betyder att hunden direktkvalificerats som representant för sin lokalklubb. (v) betyder att hunden tagit en vakansplats (summa fem hundar med högsta kvalpoäng förutom de direktkvalificerade oberoende av lokalklubbstillhörighet).



2:a

Nina S-36945/79

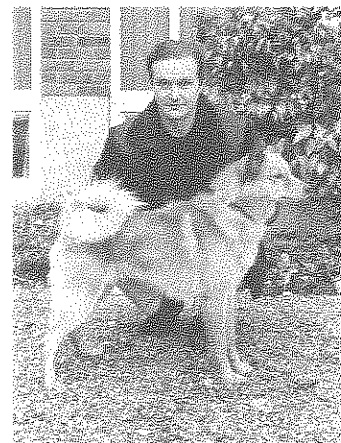
e. Nappe u. Sofie ue. Chang
Lokalklubb: Norbottens kust & inland.
Kvalificering: 75 p. (d)
Uppfödare: Kurt Öhlund, Tväråselet.
Ägare: Lars-Arne Larsson, Luleå.
Förare: do.
Poäng: 72. **Pris:** 2:a.



3:a

Pälvi S-34656/80

e. Ukkos Isku u. Röjbackens Neiti
ue. Siriklin Sippi.
Lokalklubb: Mellansverige.
Kvalificering: 84 p. (d)
Uppfödare: Ingemar Mäkitalo, Sveg.
Ägare: Roland Fors, Västerås.
Förare: do.
Poäng: 69. **Pris:** 2:a.



5:a

**Röjbackens Serlai-
ka S-22912/80**

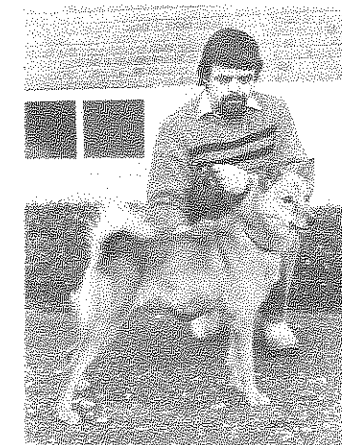
e. Siriklin Sippi u. Röjbackens Sirpa
ue. Raivon Jaska.
Lokalklubb: Västernorrland-Jämtland.
Kvalificering: 76 p. (v)
Uppfödare: Karl-Gustav Ekroos, Skinnkat-
teberg.
Ägare: Sture Nilsson, Rossön.
Förare: do.
Poäng: 61. **Pris:** 2:a.



4:a

Saju S-15727/81

e. Finnskallets Satu u. Riika ue. Repe.
Lokalklubb: Västerbotten.
Kvalificering: 77 p. (v)
Uppfödare: Bertil Holmström, Lycksele.
Ägare: do.
Förare: Åke Granström, Vindeln.
Poäng: 66. **Pris:** 2:a.



6:a

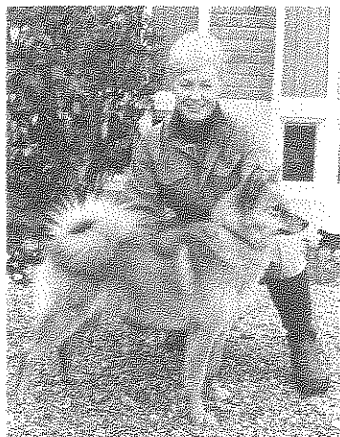
Raiku S-36317/81

e. Ukkos Perro u. Teru ue. Tjädermarkens
Peni.
Lokalklubb: Övre Norrbotten.
Kvalificering: 62 p. (d)
Uppfödare: Rainer Lyngmark, Malmberget.
Ägare: Kent Renlund, Malmberget.
Förare: do.
Poäng: 52. **Pris:** 3:e.

7:a

Jaana S-63790/81

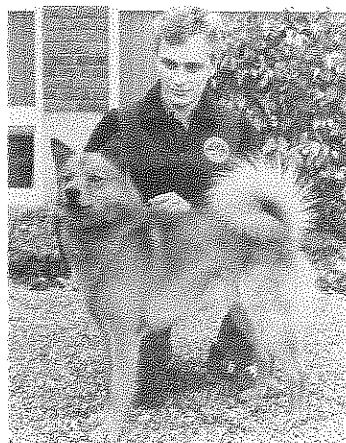
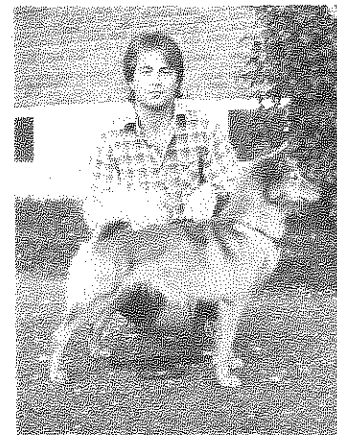
e. Röjbackens Sampo u. Röjbackens Nanna
ue. Röjbackens Noppe.
Lokalklubb: Västerbotten.
Kvalificering: 77 p. (v)
Uppfödare: Robert Karlberg, Köping.
Ägare: Ulla-Britt Berglund, Vännäs.
Förare: do.
Poäng: 51. **Pris:** 3:e.



10:a

Zita S-32489/81

e. Virkku u. Nätti ue. Jack.
Lokalklubb: Västerbotten.
Kvalificering: 78. (v)
Uppfödare: Torbjörn Henriksson, Lycksele.
Ägare: Kurt Sjöström, Storuman.
Förare: do.
Poäng: 29. **Pris:** 0.



8:a

Nikke S-54407/80

e. Röjbackens Rapp u. Röjbackens Klinga
ue. Punanturkin Klang.
Lokalklubb: Mellansverige.
Kvalificering: Titelförsvare.
Uppfödare: Anders Griph, Garpenberg.
Ägare: Ingemar Stenberg, Glöte.
Förare: do.
Poäng: 43. **Pris:** 0.

11:a

Poju SF-17670G/80

e. Turre u. Likka ue. Peku.
Lokalklubb: Nedre Norrbotten.
Kvalificering: 78 p. (d)
Uppfödare: Silvo Hautamäki, Lohtaja.
Ägare: Bernt Karlsson, Burträsk.
Förare: do.
Poäng: 28. **Pris:** 0.



9:a

**Röjbackens
Ramona S-34538/78**

e. Siriklin Santtu u. Röjbackens Seija.
ue. Siriklin Sippi.
Lokalklubb: Sydsverige.
Kvalificering: 77 p. (d)
Uppfödare: Karl-Gustav Ekroos, Skinnskatteberg.
Ägare: do.
Förare: do.
Poäng: 32. **Pris:** 0.



12:a

**Röjbackens
Sissa S-20971/78**

e. Siriklin Sippi u. Röjbackens Sirpa
ue. Raivon Jaska.
Lokalklubb: Mellansverige.
Kvalificering: 79 p. (v)
Uppfödare: Karl-Gustav Ekroos, Skinnskatteberg.
Ägare: Svante Olsson, Särna.
Förare: do.
Poäng: 28. **Pris:** 0.



13:e

Kolåsens

Teeri S-43245/81

e. Robbe u. Urbergets Peggy ue. Jeri.
Lokalklubb: Västernorrland-Jämtland.
Kvalificering: 76 p. (d)
Uppfödare: Boris Sandström, Bredbyn.
Ägare: do.
Förare: do.
Poäng: 12. **Pris:** 0-



Rapport från Nobsringen

Lokalklubben Nedre Norrbotten arrangerade den 5—6 oktober jaktprov i öppen klass för nob-sar på Reivoreservatet. Provet genomfördes under mycket fina förhållanden, bra väder och rätt gott om fågel. Vissa områden hade, som det brukar vara på större prov, lite fågel och vis-sa fåglar satt dåligt.

Hela 16 hundar ställde upp, halva antalet tog pris. Det utdelades två första, fyra andra och två tredje pris.

Själv hade jag nöjet att döma Atos och Roy, två mycket duktiga hundar. Atos tog på sina två starter ett första och ett tredje pris. Roy startade bara en gång och var nära ett första pris.

Tello och Nalle visad lovande takter med ett andra respektive första pris.

Det fanns också andra tållanger, men som hade oturen att bara få tag på orrar som inte ville sitta.

Vi i Nobsringen vill tacka er i lokalklubben Nedre Norrbotten för det fina arrangemanget. Ni ordnade både bra provmarker och domare. Inte heller att förglömma inkvarteringen i kojan vid tjärnen.

Alla lokalklubbar borde göra som Nedre Norrbotten. Då skulle vi få fram unghundar och bred-da avelsbaser för våra raser. Jag är övertygad om att fler hundar skulle komma till start om man gjorde som i Arvidsjaur.

Det är bättre om alla som har en unghund får starta på jaktprov i öppen klass, det finns ju till-räckligt med elitprov ändå.

När vi fått in höstens jaktprovresultat kommer vi att göra en lista över vilka hundar vi kan an-vända i aveln med utgångspunkt från ögonlysning och jaktprov.

Det är nu viktigare än förr att alla som tänker ta en valpkull tar kontakt med avelsrådet.

Som avslutning vill jag tacka er alla i Arvidsjaur som hjälpte till att genomföra provet. Per-Erik Laestander var provledare och Göte Renberg var initiativtagare. Tack alla!

Jägarhälsningar

Per Alrik Frohm

Kennelfullmäktige 1985

Årets fullmäktige ägde rum på hotell Saltsjöbaden den 28—29 september. Redan dagen innan var det start för oss som företräder hundar som användes till jakt eller bruks. Mera om detta på annan plats. (Se Ledaren! reds anm).

Som vanligt ältades den gamla följetongen om prisregistreringsavgifterna. Idag är det ju så att jakt- och bruksproven är befriade från en dylik avgift. Det är däremot inte utställningsverk-samheten.

Företrädarna för sällskapshundarna vill återinföra dessa avgifter av "rättviseskäl". SKK me-nar att detta är en målsättningsfråga. Hundarnas utseende kan inte jämföras med deras mentala användning (jakt, vallning, bruks o s v).

Nåväl, frågan kom upp till votering och jakthundssektorn klarade sig med knappast möjliga marginal, så vid nästa KF måste vi inom specialklubbarna möta upp mangrant för att bättre hävda våra positioner.

Valen till CS medförde, som vanligt, att en del känslor kom i svallning. Valberedningens för-slag ändrades på ett par punkter. Åke Wallqvist omvaldes trots att valberedningen inte före-slagit detta. Hans röstunderlag var dessutom så stort att man frågar sig på vilket sätt valbe-redningen arbetat.

En man vi måste se upp med är Johan Adlercreutz. Han var tidigare generalsekreterare i SKK — mellan Swedrup och Ahlin — men råkade i svårigheter. Nu är han på väg att komma tillbaka i olika sammanhang. Hans inlägg var vare sig genomtänkta eller kunniga.

Den stora frågan var förslaget till nya stadgar. Där åkte jakthundsklubbarna på två motgån-gar. Dels ville man inte återgå till den tidigare ordningen med KF på våren. Dels accepterades inte stadgekommitténs förslag att viss representation fick ske genom fullmakt. Så vi är även fortsättningsvis tvungna till ny klassindelning. Nu blir det i framtiden även en "seniorklass".

Orienterarnas klassindelningens galenskap är tydligen smittsam. Men varför hundar som är 35 hundår gamla kallas "seniorer" är för mig en gåta. Varför inte "Olddogs"?

Till ny ordförande efter Bertil Lagerblad valdes K-G Fredricsson. Valet var enhälligt. Trots att han inte är jägare, så förefaller han vara både tillräckligt kunnig och vidsynt för att överbrygga de motsättningar som kan komma fram.

Han inledde sin ordförandeperiod genom att ge ett rakryggt svar vad gäller den irländska set-tern. SKK kommer inte att tolerera att avelsmålsättningen med raser inom små specialklubbar plötsligt ändras genom kupper. En inledning som bådar gott för de som företräder udda jakt-hundsraser.

Staffan Forslund

Jerry åter bäst i länskampen

Årets länskamp mellan Västerbotten, Vasa och Keski-Pohjanmaa avklarades till de förnämndas besvikelse. Västerbotten placerades nämligen sist eller på tredje plats om man ska vara positivare i utlåtandet. På andra plats kom i år Keski-Pohjanmaa och värdfolket i Vasa kenneldistrikt var, som överdomare Dahlbacka uttryckte det, "ofina nog att vinna". Poängställningen blev 228, 215 respektive 149 poäng.

Fjolårets segrare Jerry, ägare Vesa Kuonaoja, lyckades göra om sin bedrift från i fjol. Jerry putsade dock poängen upp till ett första pris med 75 poäng.

Bästa Vasa-hund var Lina, ägare Göran Öhman, som fick 71 poäng. Från Västerbotten lycka-des Jaana, ägare Ulla-Britt Berglund, bäst med 57 poäng.

Genomgående var det svårt för hundarna att hitta tillräckligt med fågel att arbeta med och vädret var inte precis "den fuktiga höststämning" som brukar gynna jakt med skällande fågelhundar. Tvärtom vällde en intensiv varmfront från Ryssland in över Österbotten.

På söndagen hade de svenska hundarna acklimatiserat sig och vi hade glädjen att se en ny Kronohovs-hund på väg mot stjärnorna. Kronohovs Hera, ägare Sune Söderlund, Lycksele, tog hem CACIT genom att bli provets bästa hund på fina 84 poäng. Hera hade tre primärskall och ett förnyat skall, alla över tio minuter långa.

Ytterligare två hundar tog första pris. Det var Farssi, ägare Viljo Lahti som uppnådde 75 poäng och därmed blev dubbelchampion. Tredje ettan tog Rika, ägare Helge Kytölä, med 77 poäng.

Som vanligt präglades proven av utomordentligt god organisation och med en ordentlig och tidsbestämd genomgång, lottdragning och resultatgivning med många tillfällen för hundägarna att träffas och utbyta erfarenheter. Någonting för oss i Sverige att ta efter?

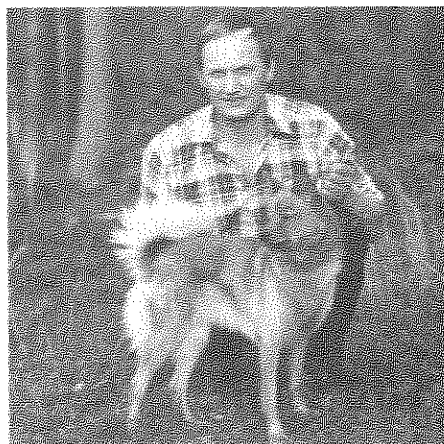
Nästa år är Keski-Pohjanmaa värdar och vi västerbottningar får träna mer tills dess.

Resultat, Länskampen, lördag 7 september

		Leif Öhgren
1. Jerry, äg Vesa Kuonaoja, Keski-Pohjanmaa	75 p	
2. Farssi, äg Viljo Lahti, Keski-Pohjanmaa	71 p	
3. Lina, äg Göran Öhman, Vasa	71 p	
4. Pia, äg Göran Granlund, Vasa	65 p	
5. Nalle, äg Toivo Kreus, Keski-Pohjanmaa	62 p	
6. Rika, äg Helge Kytölä, Vasa	61 p	
7. Jaana, äg Ulla-Britt Berglund, Västerbotten	57 p	
8. Zita, äg Kurt Sjöström, Västerbotten	50 p	
9. Röjbackens Tirri, äg Jan-Åke Granström, Västerbotten	34 p	
10. Julia, äg Hans Grägg, Vasa	31 p	
11. Kronohovs Hera, äg Sune Söderlund, Västerbotten	8 p	
12. Rippe, äg Jorma Ängeslevä, Keski-Pohjanmaa	7 p	

Resultat, internationellt prov, söndag 8 september

1. Kronohovs Hera, äg Sune Söderlund, Lycksele	84 p	1 ekl	CACIT
2. Rika, äg Helge Kytölä, Närpes	77 p	1 ekl	
3. Farssi, äg Viljo Lahti, Ylivieska	75 p	1 ekl	
4. Tapion Kulta, äg Leif Öhgren, Vännäs	70 p	2 ekl	
5. Röjbackens Tirri, äg Jan-Åke Granström, Vindeln	65 p	2 ekl	
6. Rippe, äg Jorma Ängeslevä, Ylivieska	64 p	3 ekl	



☐ Sune Söderlund med Kronohovs Hera SF-2678G/82 (e. SF JCH Tomi u. SF JCH Netta) som toppade det internationella provet dagen efter länskampen i Österbotten.

Saku vann Kalottkampen

Kalottkampen mellan Nordsverige och Nordfinland avgjordes den 14—15 september i Arvidsjaur. Varje lag representerades av tre hundar, två hundar deltog utanför lagtävlingen. Provledare var Gunnar Andersson.

Båda provdagarna regnade det, markerna var genomsura och hundarna snokade som stövare i fågellöpporna. Förhållandena var m a o svåra vilket också märktes i resultatlistan. Mycket rättvist blev det Ulf Bäck Saku som tog titeln "Kalottmästare". Saku var den enda som gick till pris båda dagarna och segerresultatet blev 67 poäng vilket var Sakus söndagsresultat. Titta, ägare Aulis Alavahtola, hade 66 poäng att gå på sedan lördagen men fick alltså se sig slagen med minsta möjliga marginal. Trea var Gerdt Laestanders Kille med 64 poäng och det innebär att Nordsverige vann lagsegern, 184 mot 155 poäng.

Resultat (bästa-prov):

1. SAKU, äg Ulf Bäck	67 p	2 ekl
2. TITTA, äg Aulis Alavahtola	66 p	2 ekl
3. KILLE, äg Gerdt Laestander	64 p	2 ekl
4. RAIKU, äg Kent Renlund	52 p	3 ekl
5. JYSKY, äg Reijo Savolainen	50 p	3 ekl
6. NÄTTI, äg Ahti Kotajärvi	39 p	0 ekl

POJU, äg Bernt Karlsson	29 p	0 ekl
REKKU, äg Tommy Olsson	58 p	3 ekl



☐ Det segrande nordsvenska laget i Kalottkampen, från vänster Kille-Gerdt Laestander, Kalottmästaren Saku-Ulf Bäck och Raiku-Kent Renlund.

Foto: Bernt Karlsson.

Piku vann Söpös

Ättaåriga tiken Piku, ägare Taisto Ylikangas, Rautio, vann årets upplaga av Söpös Minnestävlingar i Kolajoki, som nu arrangerades för tionde gången. 30 hundar kom till start men ursprungligen var 41 anmälda — vilket intresse!

Några hundägare avstod dock å arrangörernas vägnar från start och därmed kunde detta "mastiga" prov genomföras.

Bara fem hundar överskred gränsen för första pris i elitklass och två av dem kom från Sverige, Ulf Bäckes Saku och Marja Ojalas Kronohovs Milla, 82 respektive 80 poäng.

Vädret var bra båda provdagarna, mulet, omkring noll grader och lugnt. Fågeltillgången var dock knapp och när 30 hundar ska lottas ut i markerna hör det till spelets regler att alla inte hamnar lika bra till. Det blev också många förlängda prov.

Överdomare var Leo Kuusela och centralplats var Tapios stuga, som ligger utefter kustvägen just vid vägskälet till Kalajokis berömda sandstrand.

Resultat:

1. PIKU, äg Taisto Ylikangas	87 p	1 ekl
2. PIKI, äg Gunnar Joenväärä	86 p	1 ekl
3. SAKU, äg Ulf Bäck	82 p	1 ekl
4. TESSU, äg Veikko Junikkala	81 p	1 ekl
5. KRONOHOVS MILLA, äg Marja Ojala	80 p	1 ekl
6. NALLE, äg Toivo Kreis	74 p	2 ekl
7. KRONOHOVS TERI, äg Tauno Ojala	74 p	2 ekl
8. RÖJBÄCKENS SERLAIKA, äg Sture Nilsson	71 p	2 ekl
9. PYRY, äg Ilka Tuomikoski	70 p	2 ekl
10. PIRRE, äg Eino Evijärvi	68 p	2 ekl
11. HUPI, äg Reijo Ylikangas	66 p	2 ekl
12. HISKI, äg Erkki Forsberg	64 p	3 ekl
13. PEKU, äg Matti Pernu	61 p	3 ekl
14. RAJAKIRAKKA PEKKA, äg Paavo Herva	61 p	3 ekl
15. TURRE, äg Kalevi Hirvonen	55 p	3 ekl
16. FARSSI, äg Viljo Lahti	48 p	0 ekl
17. RIPPE, äg Jorma Ängeslevä	32 p	0 ekl
18. MIRJA, äg Bengt Nilsson	28 p	0 ekl
19. KILLE, äg Gerdt Laestander	26 p	0 ekl
20. PIA, äg Göran Granlund	26 p	0 ekl
21. TESSU, äg Taisto Komujärvi	8 p	0 ekl
22. MASI, äg Esko Mäkinen	8 p	0 ekl
23. KIMI, äg Hannu Talvi	8 p	0 ekl

Öppen klass

1. TIPSU, äg Reijo Kuivaniemi	83 p	1 ökl
2. MURU, äg Timo Juntunen	53 p	3 ökl
3. KARO, äg Veikko Junikkala	45 p	3 ökl
4. KATINKA, äg Bernt Karlsson & Marja Ojala	43 p	0 ökl
5. RAJAKIRAKKA SIRMA, äg Eila Tepsell	42 p	0 ökl
6. TIMPURIN ALI HASSAN, äg Pekka Puurunen	37 p	0 ökl
7. MINTTU, äg Ilka Juntunen	20 p	0 ökl

Åldersfördelning bland skogshöns skjutna i norra Sverige jaktåren 1983/84 och 1984/85

Birger Hörnfeldt
Inst. f. ekologisk zoologi
Umeå Universitet
901 87 UMEÅ
Tel. 090/14 09 07 eller
090/604 75 (bostad)

Insamlingen av Vingar från Skogshöns (VIS) syftar till att beskriva skogshönsens föryngringsframgång under olika år i olika delar av norra Sverige. Efter åldersbestämning av insända vingar beräknas föryngringsframgången som andelen ungfågel av det totala jaktbytet.

Vinginsamlingen genomfördes för sjunde respektive åttonde gången under jaktåren 1983/84 respektive 1984/85. Bearbetningen och redovisningen av dessa års material har fördröjts p.g.a. anslagsbrist. Tack vare Ulf Eklunds (biologi) placering vid institutionen under drygt ett år har vi nu emellertid hunnit ifatt med bearbetning och resultatredovisning.

Insamling

Inför jaktsäsongerna 1983 och 1984 gjordes upprop om vinginsamlingen, bl.a. direkt till de jägare som tidigare sänt in vingar samt i jakt- och hundtidningar. Påminnelser gjordes under och efter jakten, genom direkta kontakter, brev och/eller telefonsamtal.

Rapporteringens omfattning

Sammanlagt bidrog under jaktåret 1983/84 drygt 300 jägare och under 1984/85 nästan 400 jägare med material. Antalet jägare som sände in material från Z- och Y-län var dock liksom tidigare betydligt lägre än i AC- och BD-län.

Materialets omfattning

Av närmare 2.900 insända vingar 1983/84 och av drygt 4.000 vingar 1984/85 har mindre än 0,5% uteslutits från bearbetning. De har då varit t.ex. förstörda och omöjliga att åldersbestämma eller ofullständigt märkta (utan uppgift om både skottplats och skytt).

Bland de användbara vingarna från 1983/84 var 724 från tjäder, 751 från orre, 486 från järpe och 932 från dalripa. Motsvarande siffror för 1984/85 var 1.220 vingar från tjäder, 991 från orre, 655 från järpe och 1.154 från dalripa (Tabell 1—4).

Vingarnas fördelning på skottplatser

De insända vingarnas fördelning på skottplatser (= 5 X 5-milsrutor) framgår av figur 1 och 2. Minskningen i antalet insända vingar 1983/84 jämfört med året innan gällde främst inlandet och fjälltrakterna i BD-län samt västra delarna av Z-län (jfr Hörnfeldt 1983). Under 1984/85 ökade antalet insända vingar framför allt i Z-, Y- och AC-län, medan BD-län visade fortsatt svag rapportering.

Åldersfördelning

Som mått på föryngringsframgången anges andelen ungfågel i det insända materialet som genomsnittsvärden för olika delområden (prognosdistrikt för SMHI) i Norrland i tabell 1—4 och figur 3—6.

För Norrland som helhet utvecklades **dalripans** föryngring från någorlunda bra (56%) 1982 till mycket dålig (42%) 1983 och därefter åter till bra (59%) 1984 (Tabell 1). Delområde 3 och 4 (Södra Lapplands fjälltrakter och Södra Norrlands fjälltrakter) visade en något avvikande bild med dålig — mycket dålig föryngring (48% respektive 23%) 1982, bra — någorlunda bra (62% respektive 55%) 1983 och därefter mycket bra föryngring (67% respektive 68%) 1984 (tabell 1 och figur 3).

I Norge har Myrberget (1975) vid liknande undersökningar funnit som minst c. 39% unga och som mest c. 71% unga dalripor.

Järpens föryngring utvecklades från dålig (41%) 1982 till bra under 1983 och 1984 (59% respektive 60%). För delområde 2 (Norra Norrlands inland, BD) visar dock resultaten en utveckling från dålig föryngring (46%) 1982 till bra (61%) 1983 och åter till svag (49%) under 1984 (tabell 2 och figur 4).

I Finland har Lindén (1981) vid liknande undersökningar redovisat som minst c. 60% och som mest c. 68% unga järpar.

För **orren** förbättrades föryngringsresultatet för Norrland som helhet från svag (49%) 1982 till någorlunda bra (54%) 1983 och till bra (61%) 1984. För delområde 2 (Norra Norrlands inland, BD) försämrades dock föryngringen från mycket stark (69%) 1982 till någorlunda bra (54%) 1983 och till mycket dålig (44%) 1984 (tabell 3 och figur 5).

Från Finland angav Helminen (1963) respektive Rajala (1984) som minst, i medeltal och som mest 49, 58 och 65% respektive 48, 53 och 57% unga orrar.

För **tjäder** förbättrades föryngringsframgången i Norrland från mycket svag 1982 och 1983 (35% respektive 43%) till bra (59%) 1984. Även för tjäder visar delområde 2 (Norra Norrlands inland, BD) en annorlunda bild med 42% ungfågel 1982 och därefter fortsatt mycket svag föryngring 1983 (35%) och 1984 (38%).

Vid liknande undersökningar i Finland har Helminen (1963) respektive Rajala (1974) som minst, i medeltal och som mest konstaterat 36, 55 och 68% respektive 41, 55 och 68% unga tjädrar.

Resultatredovisning

I denna redovisning har föryngringsresultaten presenterats för olika delområden (motsvarande prognosdistrikt för SMHI) i stället för länsvis som tidigare. Samtidigt har redovisningen av föryngringen inom enskilda 5 x 5-milsrutor utgått. På detta vis hoppas jag att resultaten blir mer lättöverskådliga. Dessutom är nuvarande delområden i flera avseenden mer enhetliga än hela län och det bör därför vara mer rimligt att redovisa föryngringsresultat för dessa istället. Jag tar för övrigt gärna emot synpunkter på rapportens uppläggning eller resultat.

TACK!

Jag vill gärna tacka alla, inte minst jägarna, som hjälpt till med genomförandet av vinginsamlingen 1983/84 och 1984/85 för ett givande samarbete. Jag hoppas på Er medverkan även i fortsättningen och att intresset håller i sig! Tänk på att det ännu finns områden där rapporteringen bör kunna förbättras avsevärt, framför allt i Z- och Y-län men även i västra AC-län och stora delar av BD-läns inland och fjälltrakter (jämför figur 1 och 2)!

Ett tack riktas även till Ulf Eklund och Åke Nordström som hjälpt till med bokföring och åldersbestämning av vingarna och till Ulf Eklund även för hjälp med sammanställning av resultat, till Lena Andersson som renskrivit texten och till Görel Marklund som renritat figurerna.

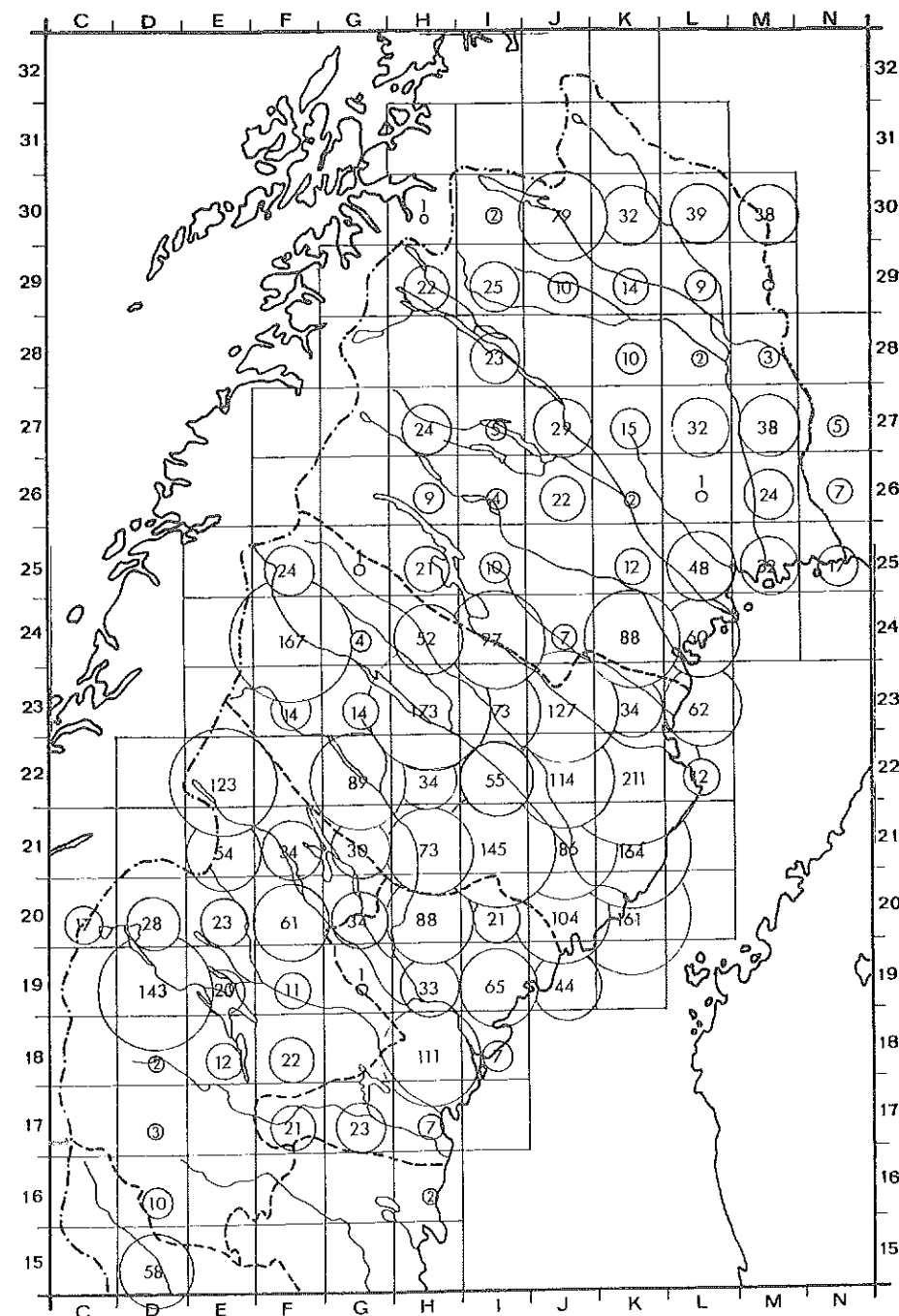


FIG 2 ANTAL INSÄNDA SKOGSHÖNSVINGAR FÖRDELADE PÅ SKOTTPLATS (5x5 MILSRUTOR). JAKTÅRET 1984-85. N=4.020

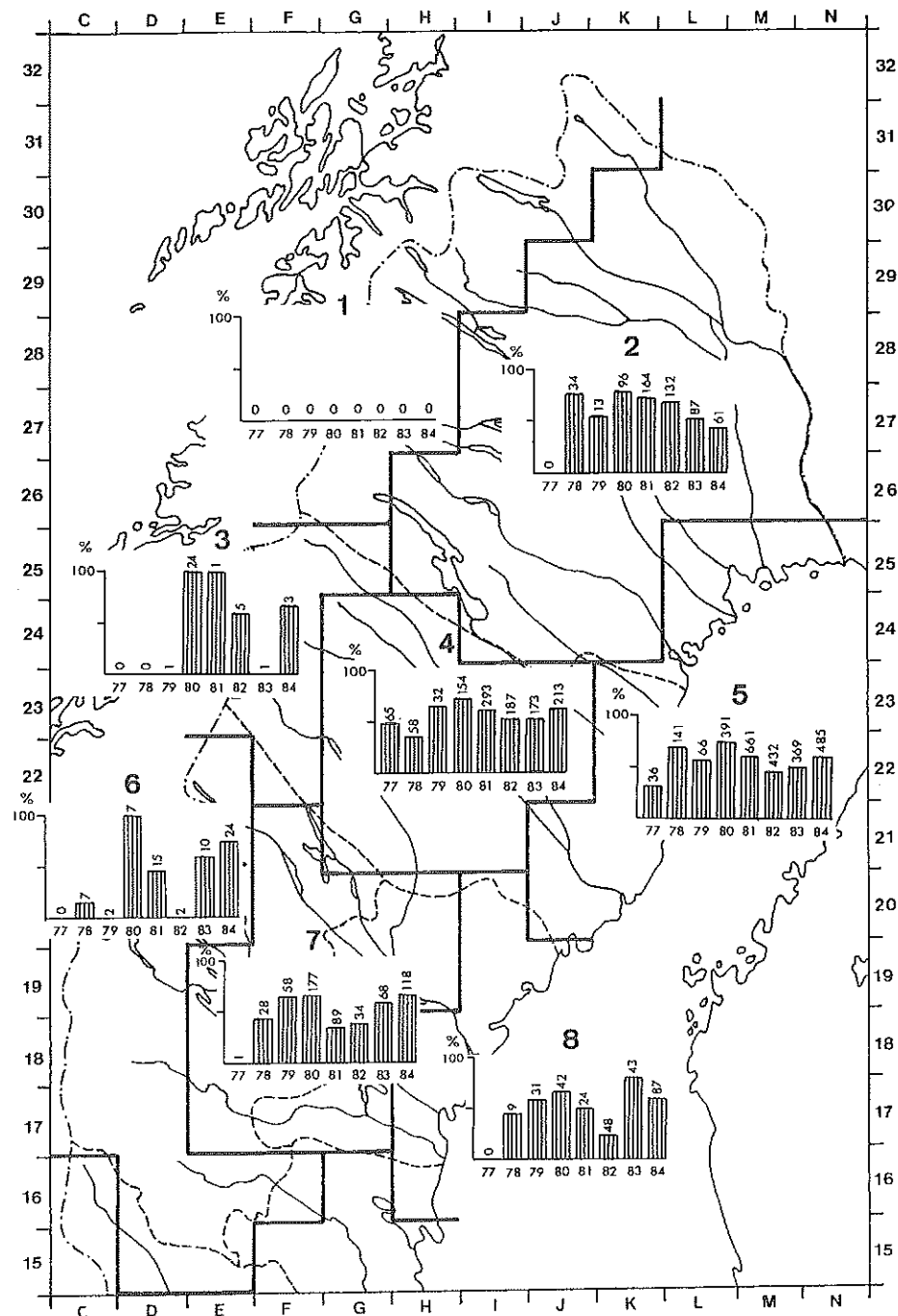


FIG 5. ANDELEN UNGA ORRRAR (%) AV TOTALA ANTALET INSÄNDA VINGAR (OVANFÖR RESP. STAPEL) FRÅN OLIKA DELOMRÅDEN UNDER ÅREN 1977-84.

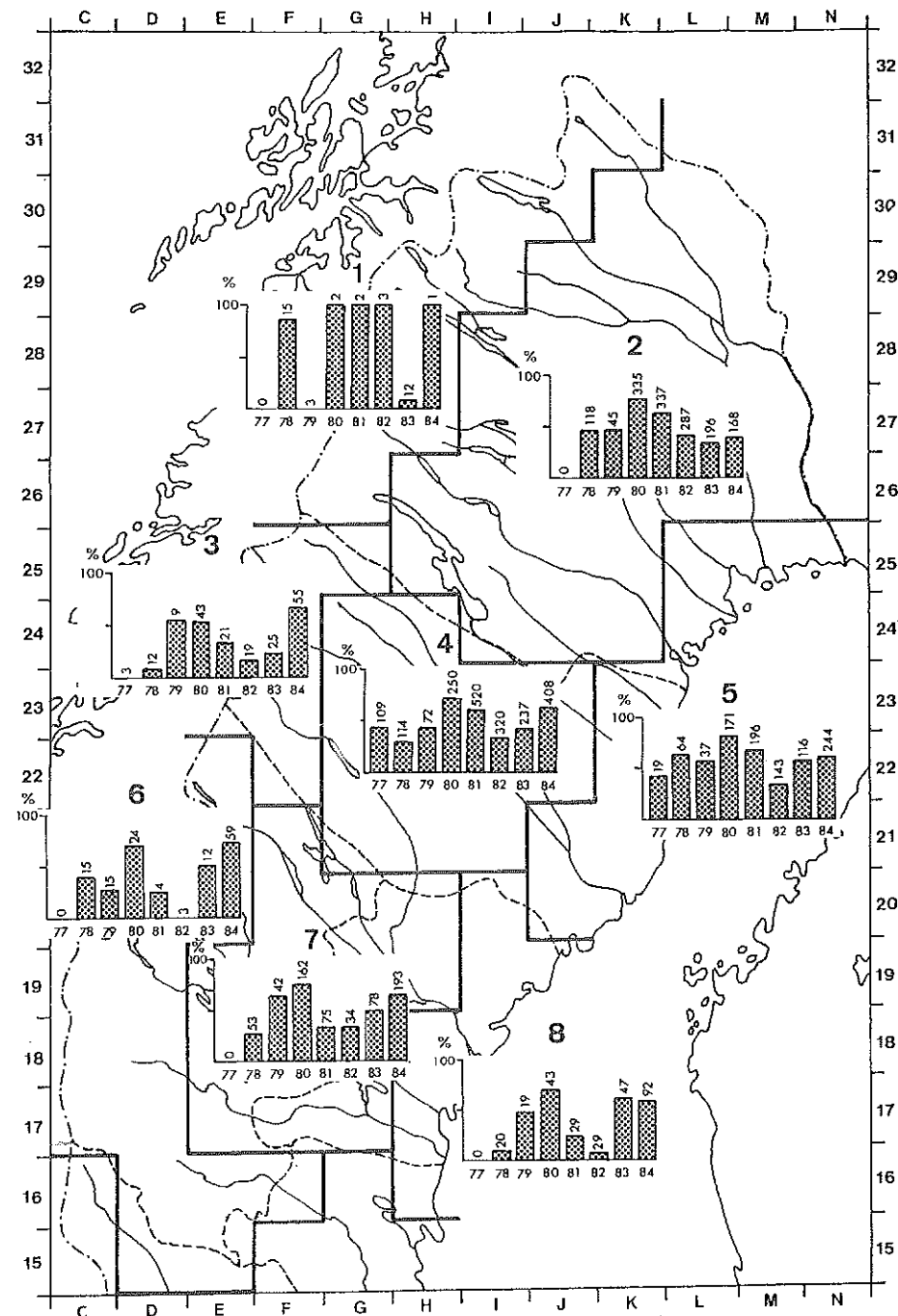


FIG.6. ANDELEN UNGA TJÄDRAR (%) AV TOTALA ANTALET INSÄNDA VINGAR (OVANFÖR RESP. STAPEL) FRÅN OLIKA DELOMRÅDEN UNDER ÅREN 1977-84.

Tabell 3. Andel (%) unga orrar för olika jaktår och SMHI-prognosdistrikt, enligt insända vingar från skjutna fåglar i Z-, Y-, AC- och BD-län. Under %-talet för andelen ungfåglar anges antalet insända vingar, (n=xxx).

	1977/78	1978/79	1979/80	1980/81	1981/82	1982/83	1983/84	1984/85
1 Norra Lapplands fjälltrakter	ingen insamling	(n=0)	(n=0)	(n=0)	(n=0)	(n=0)	(n=0)	(n=0)
2 Norra Norrlands inland (BD)	76 (n=34)	54 (n=13)	79 (n=96)	73 (n=164)	69 (n=132)	54 (n=87)	44 (n=61)	
3 Södra Lapplands fjälltrakter	(n=0)	(n=0)	0 (n=1)	100 (n=24)	100 (n=1)	60 (n=5)	0 (n=1)	67 (n=3)
4 Norra Norrlands inland (AC)	48 (n=65)	36 (n=58)	66 (n=32)	72 (n=154)	61 (n=293)	54 (n=187)	53 (n=173)	63 (n=213)
5 Norra Norrlands kustland	31 (n=36)	69 (n=141)	56 (n=66)	74 (n=391)	60 (n=661)	45 (n=432)	51 (n=369)	61 (n=485)
6 Södra Norrlands fjälltrakter	ingen insamling	14 (n=7)	0 (n=2)	100 (n=7)	47 (n=15)	0 (n=2)	60 (n=10)	75 (n=24)
7 Södra Norrlands inland	43 (n=28)	64 (n=58)	66 (n=177)	35 (n=89)	38 (n=34)	59 (n=68)	67 (n=188)	
8 Södra Norrlands kustland	44 (n=9)	58 (n=31)	67 (n=42)	50 (n=24)	23 (n=48)	81 (n=43)	60 (n=87)	
Z-, Y-, AC- + BD-län	41 (n=102)	58 (n=277)	58 (n=216)	73 (n=891)	60 (n=1247)	49 (n=840)	54 (n=751)	61 (n=991)

Tabell 4. Andel (%) tjädrar för olika jaktår och SMHI-prognosdistrikt, enligt insända vingar från skjutna fåglar i Z-, Y-, AC- och BD-län. Under %-talet för andelen ungfåglar anges antalet insända vingar, (n=xxx).

	1977/78	1978/79	1979/80	1980/81	1981/82	1982/83	1983/84	1984/85
1 Norra Lapplands fjälltrakter	ingen insamling	87 (n=15)	0 (n=3)	100 (n=2)	100 (n=2)	100 (n=3)	8 (n=12)	100 (n=1)
2 Norra Norrlands inland (BD)	48 (n=118)	47 (n=45)	76 (n=335)	62 (n=337)	42 (n=287)	35 (n=196)	38 (n=168)	
3 Södra Lapplands fjälltrakter	0 (n=3)	8 (n=12)	56 (n=9)	54 (n=43)	33 (n=21)	16 (n=19)	24 (n=25)	67 (n=55)
4 Norra Norrlands inland (AC)	43 (n=109)	29 (n=114)	43 (n=72)	72 (n=250)	61 (n=520)	34 (n=320)	42 (n=237)	62 (n=408)
5 Norra Norrlands kustland	42 (n=19)	64 (n=64)	57 (n=37)	81 (n=171)	67 (n=196)	34 (n=143)	55 (n=116)	61 (n=244)
6 Södra Norrlands fjälltrakter	ingen insamling	40 (n=15)	27 (n=15)	71 (n=24)	25 (n=4)	0 (n=3)	50 (n=12)	73 (n=59)
7 Södra Norrlands inland	26 (n=53)	64 (n=42)	75 (n=162)	33 (n=75)	32 (n=34)	49 (n=78)	63 (n=193)	
8 Södra Norrlands kustland	10 (n=20)	47 (n=19)	70 (n=43)	24 (n=29)	7 (n=29)	62 (n=47)	58 (n=92)	
Z-, Y-, AC- + BD-län	42 (n=131)	40 (n=411)	49 (n=244)	75 (n=1030)	59 (n=1184)	35 (n=838)	43 (n=724)	59 (n=1220)

Riksårsmötet

SSF-Mellansverige står som värd för Riksårsmötet 1986 som hålles på

hotell Gustav Wasa i Borlänge lördagen den 15 mars kl. 14.00.

Rum bokas på tel. 0243-810 00.

Anmälan om deltagande i supén sker till:

Arne Åhs, tel. 054-470 19, senast fredagen den 7 mars.

Välkomna! SSF-Mellansverige

Teorikurs

I samband med lokalklubbens årsmöte anordnar SSF-Mellansverige

en teorikurs för jaktprovsdomare för skällande fågelhundar på

Åkerblads hotell i Tällberg lördagen den 8 februari kl 11.00

Intresserade anmäler sig till kursledaren Staffan Forsslund, tel. 0290-115 36.

VÄLKOMNA! STYRELSEN

1986 års riksutställning

SSF-Mellansverige inbjuder till Riksutställning för skällande fågelhundar på Romme travbana i Borlänge söndagen den 16 mars 1986.

Domare: Sigurd Nyby — finska spets.

Rolf Norstedt — norrbottenspets.

Anmälan till: Gunnar Thunnander, Pl 814, 790 31 Djura, tel. 0241-303 29 senast den 24 februari.

Anmälningsavgift: veteranklass — 85:— kr

övr. klasser — 130:—

Avgifterna insättes på SSF-Mellansveriges postgiro 38 37 31 - 7.

Utställningen är obätkad och utställarna har möjlighet att parkera inne

på utställningsområdet.

Utställningen sker i samarbete med DÅK:s vinterutställning för älghundar.

För vidare information ang. älghundar — se jaktpressen!

Välkomna! SSF-Mellansverige

Årsmöten 1986

Västernorrland-Jämtland
den 26 januari kl. 11.00 på
hotell Grand i Strömsund.
Föredragningslista kan rekvi-
reras från sekreteraren.

Norrbottens Kust- och Inland
den 26 januari kl. 13.00 i skolan
i Bondersbyn. Sedvanliga års-
mötesförhandlingar.

Västerbotten
den 26 januari kl. 12.00 i
Lycksele industrimatsal, Laval-
vägen 4, Lycksele.
Förutom sedvanliga årsmötes-
förhandlingar behandlas bl a
en motion angående delning av
SSF-Västerbotten till två lokal-
klubbar.

Sydsverige
den 1 februari kl. 14.00 på
Timanders sågverk, Timmer-
dala. Sedvanliga årsmötesför-
handlingar. Kaffe.

Nedre Norrbotten
den 25 januari kl. 16.00 på
hotell Jokkmokk i Jokkmokk.
Sedvanliga årsmötesförhand-
lingar. Efter årsmötet hålls
supé. Anmälan till supén sker
till Björn Andersson,
tel. 0971-115 58 senast den 18
januari.

Mellansverige
den 8 februari kl. 17.00 på
Åkerblads hotell i Tällberg.
Rum bokas på tel. 0247-508 00.
Supéanmälan till Arne Ahs,
tel. 054-470 19 senast den 31
januari.

Hundutställning i Jokkmokk

SSF-Nedre Norrbotten inbjuder till utställning för finsk spets
och norrbottenspets i Jokkmokk söndagen den 23 mars 1986.

Domare: **Tore Strandgård.**

Utställningsplats: Notuddens Camping.

Veterinärbesiktning: kl 08.00.

Bedömning: kl 09.00.

Anmälningsavgift 100: — insättes på pg. 48 95 27 - 2.

Anmälan till: **Per-Erik Laestander**, Östra Skolgatan 9B,
933 00 Arvidsjaur, tel. 0960-124 37. Björn Andersson, Västergatan 41,
960 40 Jokkmokk, tel. 0971-115 58.

Anmälan senast den 9 mars 1986. Anmälan är bindande.

Välkomna!

SSF Nedre Norrbotten

Hundutställning

SSF-Västernorrland-Jämtland anordnar utställning
för finsk spets och norrbottenspets i Örnköldsvik den 23 februari.

Domare: **Mikko Maljanen.**

Vid stort deltagarantal inkallas extra domare för unghundarna.

Sista anmälningsdag den 31 januari.

Anmälan sändes till: SSF-YZ, Limstaängsvägen 6, 872 00 Kramfors.

Upplysningar: tel. 0612-107 09, 0661-320 23.

Välkommen till Ö-vik!

SSF-Västernorrland-Jämtland

P.S. Stövarklubben har utställning samma dag och plats för ev. samåkning.

Utställning

SSF-Sydsverige anordnar utställning för finsk spets
och norrbottenspets
i Mariestad den 2 februari 1986.

Domare: **Bo Pålsson.**

Veterinärbesiktning: kl 09.00—10.00.

Bedömning: kl 10.00

Anmälningsavgift: 115: — kr insättes på SSF Sydsverige pg 91 53 14 - 9.

Anmälan senast 20 januari till Ann-Britt Axelsson, Gåsholmen 2273.

780 45 Björbo, Tel. 0241-231 84.

Välkomna!

Styrelsen

Nästa nummer

Nästa nummer av Ståndskall beräknas ut-
komma den 1 mars 1986. Manus och bilder
till detta nummer måste vara redaktionen
tillhanda senast den 31 januari för att kun-
na beredas plats.

Säljes

Finnspetsvalpar
av Urheilu-Penna.
Tel. 009358-41826210.

Hundutställning

SSF-Västerbotten anordnar utställning för finsk spets och norrbottensspets
i Storuman lördagen den 19 april 1986.

Domare: Ej klar.

Plats: Röbrokolans gård, Storuman.

Tid: Besiktning kl 08.00-09.00. Bedömning kl 09.00.

Anmälan: Senast 7 april 1986 och helst skriftligt till:
Inez Vedbring, Odlarv. 25, 920 53 Stensele.
Tel. 0951-204 85.

Anita Söder, Sägvägen 11, 923 00 Storuman.
Tel. 0951-119 12.

Avgift: 100: — insättes på postgiro nr 48 56 76 - 1.

Välkomna!

SSF-Västerbotten

Hundutställning

SSF-Norrbottnens kust- och inland inbjuder till utställning för finsk spets
och norrbottensspets

i Kalix söndagen den 2 mars 1986.

Domare: **Olle Hedin** — Finsk spets
Per Erik Engström — Norrbottensspets

Plats: Domusparkeringen, Kalix.

Tid: Besiktning 9.00-10.00. Bedömning 10.00.

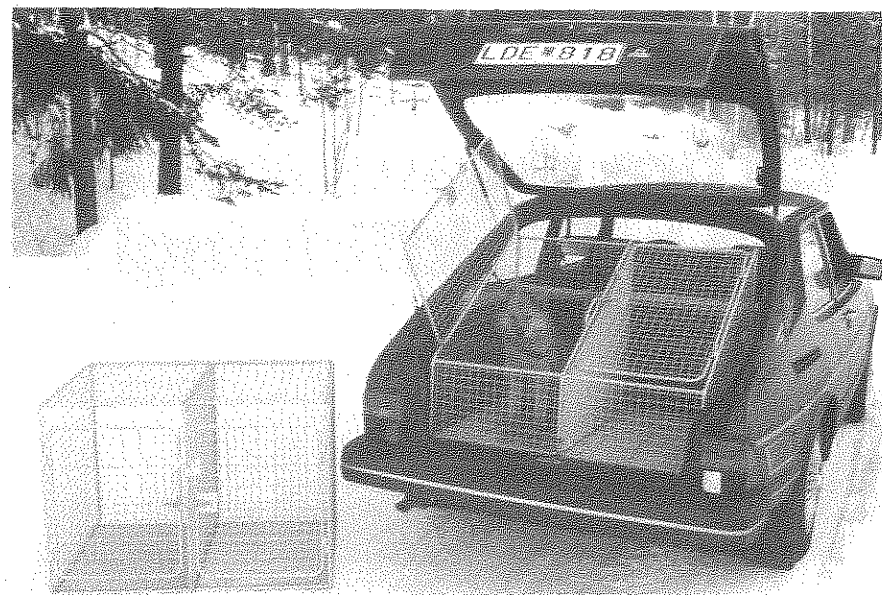
Anmälningsavgift: 100 kr insättes på postgiro 98 04 77 - 4.
Anmälan senast den 16 februari till **Irene Silversplatz**, Ångesvägen 3,
950 53 Karlsborg. Tel. 0923-205 59.

Domusrestaurangen hålls öppen under utställningen.

Välkomna!

SSF-Norrbottnens kust- och inland

HUNDBURAR



Transportbur för hund tillverkad av rörstomme
klädd med krenelerat galler.
Buren har botten av plywood och är delad i mitten.
Mittskivan demonteras enkelt.
Buren måttillverkas för de flesta bilmodeller.

Intresserade — kontakta tillverkaren:

BENNY FINNSTRÖM
Pl 5735, 820 71 Ilsbo, Tel. 0650-423 83.

Prisexempel:

Bur till Volvo 245 1.500: — inkl. moms. plus frakt.